

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 56.

V Ljubljani, v četrtek 8. marca 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 7. marca.

Plače veroučiteljev.

Razun poročevalca manjšine dr. Suessa govorila sta včeraj samo dva poslanca pa naučni minister Gautsch. Zoper načrt, kakor ga predlaga večina, je v pravem pomenu besede ropotal levičarski poslanec Fuss, ki je duhovščino dolžil, da je v poučevanju krščanskega nauka dostikrat malomarna, in da bi se moralo skoraj vprašati, zasluži li za tak pouk kaj plače ali ne. Toda levičarji so pri kongrui pokazali, da niso sovražniki duhovnov, in ravno zato bodo tudi za ta zakon glasovali, ker ni namenjen za škofo ali bogate župnike, ampak za uboge dušne pastirje, ki komaj životarijo. Konečno je tudi on, kakor prej Suess, povdarjal, da je treba za ta predlog dveh tretjin glasov, ker preminja temeljni državni zakon, po katerem imajo spoznavalci ene vere sami skrbeti za verske potrebe. Tudi je pozivljaval ministra, naj pové, kaj misli, in na katero stran hoče stopiti, ali na levico ali na desnico?

Minister Gautsch je odgovarjal, da je njemu v prvi vrsti za prej ko mogoče veljavnost predloženega načrta, ker sedanje razmere naučnemu ministerstvu delajo veliko sitnosti in zaprek. Sicer večina in manjšina odsekova v svojih načrtih ne predlagate tega, kar zahteva vladni predlog, po katerem bi bilo ministerstvu dovoljeno po administrativnem potu ukrepati, dokler deželni zbori ne sklepajo potrebnih deželnih zakonov, ali predlog manjšine mu je vendar bolj všeč. Ako pa obvelja nasvet večine, tudi temu se ne bode upiral. O vprašanji, ste li za ta zakon res potrebni dve tretjini glasov ali ne, minister sedaj ni govoril; v šolskem odseku je pa svoje dni naravnost rekel, da po vladnem mnenji niste potrebni. In v tem oziru je prav imel, ker temeljni zakon, na kateri se levičarji sklicujejo, govori o potrebščinah za verske stvari. Krščanski nauk v šolah pa ni obredna ali verska stvar dotične verske srenje, ampak je naučni predmet, ki ga šolski zakoni ukazujejo in za čigar pouče-

vanje je treba skrbeti z istimi doneski, kakor za poučevanje v drugih naučnih predmetih.

Zadnji govornik je bil nemško-češki samotarec Heinrich. Ker je bil veliko let šolski vodja meščanskih šol, ima v šolstvu jako veliko skušenj, ter je govoril iz lastnega prepričanja in opisaval, kar je sam videl in doživel. Glavni namen njegovemu govoru je bilo dokazovanje, da je krščanskemu nauku po sedanjem učnem redu odločenih premalo ur, da pa duhovni pastirji vsled drugih duhovnih poslov in opravil dostikrat še teh ne morejo porabiti. Dokazoval je dalje potrebo versko-nravne odgoje, kateri se pa ne zadostuje samo s poukom v krščanskem nauku, ampak le s splošnim v verskem duhu vrvananim poukom. Ni mogoče otroka med uro za krščanski nauk poučevati verski, v drugem časi pa brezverski. Učitelji morajo torej podpirati trud katehetov, ves uk mora biti osnovan na verski podlagi, sicer nima zaželenega vspeha. S takimi in enakimi, dostikrat prav zanimivimi stavki je Heinrich dokazoval potrebo verske šole, vendar pa v ta namen po njegovi misli ni treba novega zakona. V to zadostujejo že sedanji šolski zakoni, ki ukazujejo versko-nravno odgojo. Ako se to ni godilo, ako nova šola tako žalostne prikazni spravlja na dan, ni kriv šolski zakon, ampak naša naučna uprava, ki je iz šole naredila vse kaj drugega, kakor zakon namerava.

Iz zanimivega govora, ki je trajal skoraj eno uro, je razvidno, da po Heinrichovi misli mora šola verska biti, da pa v dosego tega namena ni treba Liechtensteinovega predloga. Tudi dvorni svetnik Lienbacher sodi precej enako, kakor Heinrich, in je nedavno v nekem članku v „Gemeindezeitung-i“ dokazoval, da bi se dala verska šola doseči z nekaterimi prav malimi premembami sedanjega zakona. Po našem mnenji bi bilo pa v obeh slučajih vse odvisno od osebe naučnega ministra. Ako je minister pošten in zanesljiv katoličan, more res že po sedanjem zakonu vpeljati čisto verske šole, ako pa ni tak mož, bi tudi Lienbacherjevi pripomočki ne pomagali, ampak bi bilo treba morda še natančnejših določb, kakor so v Liechtensteinovem predlogu.

V petek se bo razprava o plači veroučiteljev nadaljevala; vpisana sta zoper načrt še Weitlof in Pernerstorfer, za načrt pa kanonik Špelina in Fürnkranz. Kakor sem pa že prej omenjal, tudi nasprotniki ne zamerjajo zakona samega, ampak le določbo, po kateri naj stopi še le v veljavo, kadar deželni zbori sklenejo dotične zakone.

Razpis volitve

za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.*)

Podpisana volilna komisija daje volilem trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani na znanje, da se bode pred volilno komisijo vršila volitev ali z ustnim glasovanjem ali z osebnim oddajanjem napisanih glasovnic 22. dan marca 1888 od devetih dopoldne do šestih popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Ob 6. uri popoldne se bode to glasovanje tudi končalo.

Ako se volitev vrši z dopošiljanjem od volilcev podpisanih glasovnic, morajo napisane in podpisane glasovnice z izkaznicami dospeti k obrtnemu oblastvu prve stopinje (na deželi c. kr. okrajnemu glavarstvu, v glavnem mestu Ljubljani pa k mestnemu magistratu) tistega kraja, kjer je podjetje, zadnji čas do 19. marca 1888. l.

Volilna komisija opozoruje, da se od volilcev naravnost volilni komisiji poslane glasovnice ne bodo sprejemale.

Glasošetje bode volilna komisija 22. dan marca 1888. l. začela. Na mej glasošetjem dospele glasovnice se ozira samo tedaj, ako so bile pravočasno oddane pri obrtnem oblastvu.

Volitev se vrši javno. Volilec se daje, kakor je že zgoraj omenjeno, na izvoljo, da voli ali

- ustno, ali
- da svoje može na glasovnici napisane sam poda volilni komisiji, ali

*) Gospode kandidate objavili smo v včerajšnjem listu.

LISTEK.

„Jezičnik“ v slovenskem slovstvu

ob njegovi petindvajsetletnici.

(Predaval v Katoliški družbi A. Kalan.)

(Dalje.)

„V 16. stoletji — piše Anton Jeglič v „Letopisu Matice Slovenske“ leta 1869, str. 201 — nahajamo le pisatelje nove vere, kakor Trubarja, Krela, Dalmatina, Jurečiča in mnogo drugih pomočnikov, zdaj pa (v 17. veku) so se poprijeli spisovanja otroci zvesti katoliški materi. Prikazen ta je koristna na dve strani. — Prvič razširjeval se je med ljudstvom pravi, ne napačni duh. Niso je več odvrčevali od vere očakov, ki so jo branili krvoločnemu Turčinu s svojo srčno krvjo. Prej se je luteranstvo med Slovenci hitro vkoreninjevalo in poganjalo; — malo da ni zadušilo popolnoma zlate pšenice katoliške vere. Pa zakaj so se je tako poprijeli? Prijatelji njegovi podpirali so je z besedo, s pismom in dejanjem. Ta gorečnost pa je vzbudila takrat, moram reči, zaspano katoliško duhovstvo, da

je krepko stopilo na noge, jelo pisati in poučevati zapeljano ljudstvo.“

Najslavnejši med možmi, veljavnimi v besedi in pismu slovenskem v 17. veku, brez dvoma je Tomaž Hren, katerega je, kakor pravi Slomšek, Bog dal Slovincem, krivovero med njimi potrebiti, pravo katoliško pa oživiti. Mladenič še je skladal T. Hren čvrste latinske pesmi. V latinščini je pisaril škof, priobčil „Opus Canonicum“, zlagal „Annales“, obetal slovensko pesmarico, napovedoval katekizem s podobami, snoval slovensko tiskarno v Ljubljani, pospeševal vede in umetnije (Radics, „Letopis Matice Slovenske“ l. 1878) opravljal nad trideset let škofovsko službo tako pogumno, „dass man (in Crain) dafür hält, er mögte mit allen Ehren der Crainer Apostel genannt werden“, kakor pravi Valvasor. Dalje popisuje v tem veku: „Fra Gregorio Alasia de Sommaripa“, ki je dal v Vidmu natisniti „Vocabolario Italiano e Schiavo“, v katerem nekoliko govori tudi o narodu in jeziku slovanskem in o slovenščini. Nato omenja učenosti in dostojnosti slovečega Jan. Ludvika Schoenlebena, zelo marljivega Matije Kastelca, o katerem piše Valvasor: „Aus dieses Manns fleissigen Feder seynd unterschiedliche Schriften geflossen und zwar

zu desto mehrerm Nutzen seiner Landsleute meistens in Crainerischer Sprache“, in Šafařík pravi: „Mat. Kastelec... war ein überaus fleissiger, windischer Schriftsteller, und man kann ihn gewissermassen als den ersten betrachten, der auf die weltlichen katholischen Leser schriftlich zu wirken suchte, da die bis dahin gedruckten Evangelienbücher wohl zunächst nur für Prediger zum Vorlesen auf der Kanzel bestimmt waren.“

Nato preslavlja „Jezičnik“ Valvasorja, ki je, sam laške krvi, pisal v dubu tedanje dōbe nekaj latinski, nekaj nemški, vmes malo slovenski, vendar premnogo na slavo in korist ne le vojvodini kranjski, marveč Slovincem sploh in deloma tudi Slovanom; po pravici torej poje o njem dr. J. Zupan:

Za Krajno premožen,	Čast Krajne on trobi
Za Krajno učen,	Po svetu okrog,
Za Krajno ubožen,	Čast njemu u grobi
Za Krajno rojen.	Boč' hvaljen zanj Bog!

Zadnji, ki ga v 17. veku omenja „Jezičnik“, je Janez Krstnik od Sv. Križa, učen mož in posebno sloveč govornik cerkveni kot „concionator Carniolicus ordinarius“, ki je v svoji znani knjigi: „Sacrum Promptuarium“ ostavil naslednikom mnogo krepkega homileškega blaga.

c) da s svojim imenom podpisano glasovnico, priloživši jej izkaznico, odda obrtnemu oblastvu I. stopinje, katero obe pošlje volilni komisiji.

Glasovnice se smejo odprte ali zaprte oddajati ali dopošiljati. Na zaprtih glasovnicah mora biti zunaj zapisano ime volilčeve.

Tisti volilci, kateri volijo tako, da dopošiljajo napisane in podpisane glasovnice, morajo svoje glasovnice z izkaznicami vred v določenem roku oddati ali doposlati obrtnemu oblastvu I. stopinje tistega kraja, kjer je podjetje. Take glasovnice z izkaznicami vred se smejo dopošiljati po c. kr. pošti, po c. kr. davčnih uradih, ali po občinskih uradih, ali po posebnih pöslilih.

Po preteku določenega roka obrtnemu oblastvu dospele glasovnice se ne smejo nič več vzprejemati.

Zgoraj navedene tiskovine (izkaznice, glasovnice, razpis volitve), kakor tudi vse vloge volilcev pošiljajo se volilni komisiji po pošti poštarine proste, ako imajo na adresi pristavek: „V volitvenih zadevah trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani“.

Volilci trgovinskega odseka in sicer: volilci I. in II. volilnega razreda dobé rüdeče glasovnice in volijo skupaj 3 člana.

Volilci III. volilnega razreda trgovinskega odseka dobé višnjeve glasovnice in volijo 2 člana.

Volilci I. volilnega razreda obrtnega odseka dobé zelene glasovnice in volijo 1 člana.

Volilci II. volilnega razreda obrtnega odseka dobé bele glasovnice in volijo 5 članov.

Volilci III. volilnega razreda obrtnega odseka dobé rumene glasovnice in volijo 1 člana.

Vsaka volilna kategorija (volilni razred) voli sama za-sé njej pripadajoče število pravih članov. Opozoruje se pa tu posebno, da morajo volilci vsake kategorije ali vsacega razreda svoje zastopnike le iz onega razreda voliti, v kateri imajo sami pravico voliti.

Daljni pouk je v razpisu volitve, kateri se vsacemu volileu dostavi.

V Ljubljani, dné 3. marca 1888.

C. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

Dralka I. S.

Prisilno zavarovanje.

(Dalje.)

Preiti mi je sedaj k drugi stvari, katera tako silno vznemirja gospoda profesorja. To so upravni troški zavarovalnic. Da dokaže, kako grozno drage so uprave zavarovalnic, vzel je v roke letnik 1887. Ehrenzweigovega „Assicuranz-Jahrbuch“ in poiskal si tam bilančne številke zavarovalnice, katera mu je prirastla posebno k srci. Žal, da si je gospod utemeljevatelj sestavil številke tako, kakor so njemu prihajale najboljše prav, in ne faktičnim razmeram primerno. Bruttodohodkov navaja, da je imel omenjeni zavod 624.645 gld. v tem, ko je iz omenjene knjige prav jasno razvidno, da jih je imel 880.683 gold. Gospod profesor izpustil je 256.038 gld. za pozavarovanje, ko da bi s tem

Kakor so pa v prejšnjem stoletju z našimi slovenskimi pisatelji vzajemno delovali bližnji hrvatski in srbski, tako slovijo v oziru slovanske vzajemnosti v 17. veku posebno Peter Petretics, biskup zagrebški, katerega je obširno popisal profesor Anton Raič v „Letopisu Slov. Matice“ za leto 1887, in najboljši med vsemi Juraj Habdelich.

Tako nam temeljito in stvarno v čisti podobi postavi pred oči „Jezičnik“ 16. in 17. vek v slovstveno-zgodovinskem oziru resnici v obrambo. — Zato sklene uvod temu letniku z nastopnimi besedami: „Kakor se dandanes iz pravih prvotnih virov marljivo pojasnjuje državna in cerkvena zgodovina tedanje dóbe, nikakor ne v sramoto katolikom, tako naj že tudi v književni posije nam ljuba resnica. Da se je novoverska povodenj odvrnila od naših prednikov, to je pač dobrota prevelika, kajti odstranila se je po njej tudi od nas huda slovstvena razkolnija. Kar pravi o prvih naših novoverskih pisateljih Slomšek, trdim tudi jaz. Bog je njihove greške po neskončno modri svoji previdnosti narodu našemu obrnil v dobro; torej je vsem nam katoličanom iskreno s zedinjenimi močmi delati na to, da ne le biti slovenske krvi, temuč biti tudi vere katoliške bodi Slovincem ponos!“ (Dalje prih.)

zneskom zavarovalnica ne bila imela nikacega posla, v tem, ko je znano, da zavarovalnicam pozavarovanje napravlja več in bolj zamotanega pisarničnega poslovanja, ko direktno zavarovanje, in da ima zavarovalnica z vsó v pozavarovanje odstopljeno premijo isti direktni pisarnični posel, ko s premijo, katero pridrži na lastni račun. Potem mu je seveda bilo lahko mogoče izračunati, da je ta zavarovalnica potrebovala za upravne troške 43%, kar pa ni res, kajti potrebovala je 28% bruttodohodkov. Da pa ne bode kdo mislil, da je vseh teh 28% šlo v žepe potujočih agentov, uradnikov in generalnih zastopnikov, omenjam tu, da se je od 156.990 gld. porabilo za uradniške plače le 76.143 gld., v tem ko so drugi izdatki — n. pr. za samo poštnino 10.262 gl. — bili le posledica tako zamotanega poslovanja, kakoršno je zvezano s zavarovalnicami in kakoršnega odpravile ne bodo niti državne, niti deželne zavarovalnice. Ako gospod profesor ne privoši življenja potujočim agentom, uradnikom in generalnim zastopnikom in miluje „uboge zavarovance“, da morajo skrbeti za-nje v „obliki previsoke premije“, tedaj mu pač lahko odgovorim, da so veliko bolje milovanja vredni ubogi davkoplačevalci, ki morajo z neprestano rastočimi in v resnici občutljivimi davkovskimi bremenii skrbeti za to, da živé — se vé, da tudi raje dobro, nego slabo — oni nižji in višji uradniki, ki sestavljajo silno dragi državni organizem. O davkih pritožujejo se kmetiški posestniki; o zavarovalnih premijah pa nikdar, kajti té se jim zdé potrebne. Še le, ko bi se gospodom oznanjevalcem — po njihovih mislih — zveličalne ideje prisilnega zavarovanja posrečilo doseči, da bi se zavarovalna premija morala plačevati v obliki davka, — še le tedaj bi zavarovanje postalo priskutno in nepopularno. Doseglo bi se torej ravno nasprotno od nameravanega. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. marca.

Notranje dežele.

Avstrijski škofje izročili bodo po sklepu posvetovanj cesarju v posebni avdienci pismeno spomenico na korist verski šoli.

Ogerski **kardinal-primas Simor** zatrjuje, da mu ni ničesa znanega o zahtevi Vatikana, da bi se podredili ogerski grško-katoliški škofje lvovskemu metropolitu; dotična vest je tedaj neistinita.

Delegaciji pričeli bodete, kakor zatrjuje „Fremdenblatt“, svoje delovanje z ozirom na državnozbornsko poslovanje in odkritje spominka Marije Terezije na Dunaji, ki se bo vršilo dné 13. maja, še le v drugi polovici meseca maja, ne pa, kakor je bilo to prej določeno, dne 13. istega meseca.

Zagrebski mestni zastop je volil dvornega svétnika Badinovca, grofa Kulmerja in zborničnega svétnika Lovrenčiča kot odposlance, ki se bodo šli v imenu mesta poklonit vladiki Strossmayeru povodom njegove petdesetletnice. Tudi meščanje bodo čestitali prvemu hrvatskemu rodoljubu; dotična adresa ima že nad dvatisoč podpisov.

Vnanje države.

Srbski kralj je Ristića stalno umirovil. Veliko veselje je vsled tega v dunajskih in budimpeštanskih listih; to radost kalí jim le skrb, kako bo postopala sedanja večina v skupščini. „N. F. P.“ pravi, da bodo morali sedaj pokazati radikalei, da so sposobni za vlado. „Pester Lloyd“ pa se niti ne more pomiriti vsled zveze med radikalei in naprednjaci, pisoč: Zmaga radikaleev nas ni osupnila. Pomenljiv znak je, da so bili povsod složni radikalei in naprednjaci. Vzlic temu pa bo moral Gruić jako previdno postopati, da vzdrži sedanje večino v mejah zmernosti. Kajti prav pogostoma se rado zgodi, da ogromna večina, ki bi morala podpirati vlado, v svoji neprevidnosti dela tej le preglavice.

V **bolgarskem** vprašanju je storjen prvi korak; kakov vspeh bo imel, treba je še le počakati, kajti pojasnil bo to že v kratkem Stambulovov odgovor. Ruska diplomacija zahvaliti se mora za ta vspeh le Bismarcku, kajti Turčija se je odločila za izjavo še le na izrečno prigovarjanje nemškega veleposlaništva. Splošno se diplomatski krogi nadejajo, da bo ta Bismarckova odločnost ugodno uplivala tudi na druge velesile. Rusija se bo morala sedaj jasno izjaviti o svojih nadaljnjih namerah in sklepih gledé tega, kako se bodo razvile bolgarske razmere.

Nemškim finančnim krogom je **ruski** finančni minister Višnegradski trn v peti. Zatrjujejo, da se poglavitno obrača njihovo sovražno postopanje zoper ministra, in da bo takoj poskočil kurz ruskih rubljev, kakor hitro bo odstopil Višnegradski. — Predstojnikom železničnih postaj na progi Rovno-Vilna došel je ukaz, naj se pri večjih pošiljativah žita in družih predmetov ozirajo na to, da bo vojna

uprava začeti z dnem 1. marca potrebovala to prometno zvezo v večji meri, kakor do sedaj, za vojaške namene.

Francoska zbornica obravnava je minelo soboto o dveh zanimivih predlogih; poslanec de Lécratelle, o kojem pravijo zlobni jeziki, da mu vsako leto pride na misel po eden predlog, in da je tudi ta večinoma slab, nasvetoval je, naj nobeden poslanec ne smé dlje časa govoriti, nego pol ure; Rivet pa je predlagal, naj ima zbornica po dva seji na dan. Prvi nasvót, ki bi bil tudi drugod edino sredstvo zoper „sine fine dicentes“, propadel je z 285 proti 148 glasovom, drugi pa je prodril. — Razburjenost zaradi Boulangerja se še sedaj ni podela. Oportunci so jako prestrašeni ter so hoteli v tej zadevi interpelovati vojnega ministra. Levičarji in združeni republikanci so sklenili, da za sedaj ne bodo tega storili, a na skrivnem se toliko ljuteje agituje zoper Boulangerja. Vlada kaže pri tej priliki zopet svojo žalostno slabotnost; stvar je vendar jasna. Ako je Boulanger v zvezi z volitvenimi gibanji, kaznuje naj ga ostro, ako pa je nedolžen, braniti ga mora kot svojega generala zoper njegove sovražnike, ki ga hočejo ugonobiti. — Pariški mestni svét pečal se je zadnji čas z jako važnim predmetom; preplašen je spoznal, da imajo višje šole svoja „zgodovinska in slavna imena“, ljudske šole pa ne. Sklenil je tedaj svečano, da mora dobiti vsaka pariška ljudska šola ime kakenga moža, ki je privedel svojo domovino do časti in slave, ki je deloval ali še deluje za zmago „modérnih“ nazorov“. Res srečna Francija, da so te rešili pariški mestni očetje iz tvoje največje zadrege!

Italijanski vojni minister je dobil iz Massave dné 3. t. m. brzjav: **Abesinci** so se združili v Guri, in sicer oddelka rasa Mihaela in rasa Aree. Večja krdela so tudi v Asmari in Cassanu. Neguš je z rasom Allulo v Debarvi.

V **angleški** spodnji zbornici je predlagal pri posvetovanju o vojnem proračunu Barttelot, naj se imenuje komisija, ki bi presodila sredstva za domobranstvo. Finančni tajnik v vojnem oddelku, Brodrick, je pobijal ta nasvót, češ, preiskava bo svetu pokazala slabosti Anglije. Smith je priporočal, naj se dovoli presodba o tem, v koliko se prilega organizacija armade in mornarice narodnim potrebam, Barttelotovega predloga pa vlada ne more privoliti. Seja je bila potem preložena na danes.

Turška vlada se je pogodila z otomansko banko takó, da bo poravnala slednja za december 1887, januarij in februarij t. l. plače diplomatskemu koru in častnikom, Turčija pa jej zastavi v varstvo del dohodkov smirnskih zemljišč. — Rusija bo dobila kmalu na račun vojskine odškodnine večjo svoto, kajti turška vlada sklenila bo pogodbo z nekim konzorcijem, kojemu bo prepustila premogokope v Herakleji, za kar bo dobila finančna uprava velik znesek v gotovini.

Rumunska kriza še vedno ni končana. Včerajšnji brzjav nas je poučil, da so bile obravnave med Ghiko in Carpom brez vspeha, ker se nista mogla sporazumeti o finančnih vprašanjih. Ghika se bo sedaj trudil, da sestavi ministerstvo s pomočjo Bratiana in zmerno-liberalnih móž.

Izvirni dopisi.

S Pivke, 4. marca. (Verska šola. Zima in njene težave.) „Kaj doživel sem na svetu“, utegne reči s starim Kranjcem, ali: „kdo bi bil mi to povedal, sam nikdar bi ne verjel!“ z ranjnim misijonarjem Pircem marsikateri Slovenec stare poštene korenine, ko sliši in bere, da tudi med Slovenci se beseduje o verski ali brezverski šoli. Kdo bi si bil pred kratkimi leti to mislil, ali še celó izgovoriti se predrznil, da je to mogoče? Toda plevel in trnje se naglo razraste, in slabega drevesa sad prehitro zori. Kaj pa priporoča ali vsaj zagovarja brezversko šolo? Mordapedagogično stališče? Šibo so v šoli zlomili in sožgali, premije odpravili — torej otrók ne plaši ne strah, niti jih vabi in vspodbuja plačilo. Na prosto voljo naj ostane še dalje, da bodo tudi Boga izgnali iz šole, katerim bi morda bilo všeč; s kom in s čim bodo potem otroke v ljudskih šolah strahovali in vzgojevali? Morda s filozofijo? Veliko je bilo filozofov na Grškem in Rimskem, a le malo Sokratov, Platonov in poštenih Aristidov. Še več je menda dandanes filozofov — vsaj dozdevnih, pa tidi več sleparjev in hudobnih mrzkov. Ne škodovalo bi celó še velikim učencem na visokih šolah, ko bi se jim večkrat priporočal Salomonov fundamentalni filozofični nauk: „začetek modrosti je strah božji“. Ostane pedagogom kot poslednji pomoček ljubezen do učiteljev in njih lepi vzgled. Če pa vsled brezverske šole in izobrazbe tudi tega ni? — Kaj pravi politično stališče? Kdor bi rad to vedel, naj bere pismo češkega državnega poslanca Hevere do volilcev, izmed katerih so mnogi zahtevali, naj gla-

suje proti „lex Liechtenstein“. Ali celo naše narodno stališče? Slovenci, kateri nasprotujejo verski šoli, naj gredo še enkrat v šolo in naj se učé zgodbe o Svatojpluku in njegovih sinovih. Svet je okrogel, in kar je že bilo in minulo, utegne spet priti in biti. More se zgoditi, da narodne težnje in prizadevanja se ne bodo z lepim in prijaznim očesom gledala od zgoraj še toliko ne kot zdaj; temveč se utegnejo izmed stare šare v političnih hramih spet poiskati in na dan spraviti klešče, škorpionji, biči, raznji in tezavnice, s katerimi so zbadali, ščipali, topli, žgali in natezali stanovitne narodnjake. Kdo bo dajal in ohranil stanovitnost, ako zdaj vero vržemo med staro šaro. Ne le mladenci — tudi starci lahko še kaj doživé!

„Na Pivki zime volk ne sné“, tega pregovora, ali kakor tukaj pravimo, te „právice“ resnico letos skušamo, da smo se že vsi naveličali. Jesen je bila deževna, pred Božičem je velik sneg zapadel in h koncu leta strahovita burja napravila velike zamete. Pustne dni je sneg do malega skopnel, a precej je spet zametlo, in zdaj imamo velikanskih zametov, da je groza, in mraza, da vse škripnje. Nastila je malokdo kaj pripravil, ker je vedno deževalo. Hodili smo listje sušit in obračat proti solcu, kakor senó in otavo, kadar se je zvedrilo; jutri pojdemo grabit, tako smo se pogovarjali — a jutri je spet deževalo in potem medlo. Komaj bi bilo, da bi rjuhe pogrinjali pod blago; zdaj manjka stelje, a spomladi bo manjkalo gnoja in slame, katere mora iti dosti pod blago mesto v jasli ali skuporeznico.

Še za drva nas ima hudo, dasi iz snega gledajo. Gledajo nas z Javorniških gozdov, a tudi mi jih gledamo milo, ker ne moremo do njih. Navada ni v naših krajih, da bi si kdo napravil drva za dlje časa naprej. Če pripravi in naredi seženj, pol ali četrt sežnja, jih mora hitro peljati na postajo (Št. Peter), da jih zamenja za denar ali za robo v „botegi“. Zdaj se zaradi zametov ne more v gozd. Nekateri vasi razun v gozdu nimajo nikjer drv, in tam je zdaj joj. Dokler je še kdo kaj imel, izposojevali so si sosedje drug drugemu, a zdaj hodijo izpod snega kopat brinje in drugo grmovje. Najboljši gozdni varuh, najizdatnejša postava za pogozdovanje Krasa je zima, kakor letošnja. Tudi železnici dela burja velike preglavice in troške. Vedno žvižgajo, cvilijo in stokajo hlaponi in rivec semintje, da vsaj po jeden tir trebijo za silo in vožnje popolnoma ne ustavi. Te dni so nabrali po vaséh tukaj okoli do 200 kidačev in jih peljali proti Gaberku; a le dve, tri ure burje s snegom in vse bo spet zabrisano. Kdor sam ne vidi in ne skuša, ne vé in ne verjame, kaj burja zná, kadar se postavi.

Kedaj bo bolje? Kličemo na pomagaj vse vremenske pregovore in znamenja, zanašamo se na starodavne glasovite vremenske godove; a vse nas vara, že sv. Matija je pozabil svoje stare postave!

Iz košanske okolice, 2. marca. Večidel vsa poročila, ki dohajajo z dežele, donašajo le žalostne vesti. Tudi jaz nimam kaj veselega poročati. Pogledjmo, kako si ubogi Krašovec v potu svojega obraza kruh služi tukaj na Krasu. Kras — si, pa žalosten pogled je na-te, bi rekel vsak popotnik, ki te v prvič zagleda! Kajti ne le drevja krasoto pogrešamo na tebi, tudi zeleno odejo ti je popihala silna burja tako, da kažeš gola kamenita rebra. Ker so grešili naši predniki, zato se zdaj osoda hudo maščuje nad sedanjim rodом. Kakor z lahka so nekdanj oropali gozdov kras, tako bolj težavno se zdaj upirajo in borijo z osodo, ki jim od leta do leta z večjo silo preti pokončati še to malo imetje, iz katerega si svoj uborni živež pridobljavajo. Milo se mora človeku storiti, če si gledal, kako so tu vspomladi prazno kamenito goličavo (pod Vremšico) zasajali. Veliko in malo obojnega spola hitelo je v grič ter kopalo in sadilo mlade borove sadike, in to od jutra do večera pod pekočimi žarki solca, večkrat žejni in lačni, da bi si le kak krajec pridobili za toliko potrebnih domačih reči, kakor da bi hoteli zemljo prisiliti, ki naj bi rodila. Res, potreba je — in skrajna sila, da se na moč pogozduje, kajti od leta do leta so očitnejši nasledki in nezgode, ki izvirajo iz nebnihih prikazen kakor so: toča, hudo-urniki ter voda in sneženi zameti vsled silovite burje.

Prišla je jesen in ž njo trgatev, pa kaj smo trgali? — z malo izjemo nič. Zopet udarec. Kje dobiti novce za davek in najsilnejše potrebe? Prišla je zima, huda, dolga zima, ž njo pa tudi nenavadno mnogo snega. Mala zaloga živeža je večinoma pošla

in še greti se ni kje. Kajti potrebnih drv za kurjavo je sploh zmanjkalo, in v lozo se ne pride zaradi debelega snega, in tako je zopet padlo že več sadnega drevja okoli doma. Sila kola lomi. Pravil mi je neki tukajšnji železnični čuvaj, da je blizu 30 let tukaj v službi in nikdar ni bilo takih zametov na progi od Št. Petra proti Ležečam. In res, danes, ko to pišem od polnoči do 10. ure zvečer ni mogel nobeden na Št. Peter došli vlak dalje. Poskusili so s sneženim plugom zamet prodreti, pa zastoj, tako se je bil železni krt zaril, da so ga trije parni stroji komaj za rep nazaj izvlekli. Grozna je parna sila — ali kjer ta ne zmaga, izvršiti mora le človeška roka. Glej zopet, kako se naši ljudje mučijo za zaslužek. V tej mrzloti in burji delajo celi dan in še celó po noči, večkrat pri skorjici subega kruha ali jim pa še ta v žepu zmrzne, da pridejo zopet lačni in žejni komaj domov.

Kakor ima vsaka zima svoje žrtve, tako tudi letos pri nas ni izostala, ter pobrala moža v najboljši dobi. Šel je nesrečnež na somenj v Divačo, kjer si je tudi kupil kravico. A noč ga doteče; koraka v hrib z vso silo, toda uboga žival bajó od mraza in lakote ne more dalje. Priveže onkraj hriba od svojega doma k drevescu živinče, sam pa hiti proti domu. Ali glej! Kakih 100 korakov pred vasjo oslabil je tako, da je moral menda počivati. Bil je zadnji počitek, ker v jutru našli so mrtvega zmrzlega. Iz vsega tega učimo se: da je potreba pogozdovanja Krasa silna, da naj se gozdi varujejo, naj se ž njimi varčno ravná, sicer se bodo nebesne sile maščevale nad ostalim rodом.

Dnevne novice.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dné 7. marca svojo XVII. sejo. — Navzočni: Prvomestnik Tomo Zupan; odborniki: dr. vitez Bleiweis - Trsteniški, Gregor Einspieler, Ivan Hribar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec, dr. J. Vošnjak, Anton Žlogar. — Blagajnik in tajnik poročata o tekočih stvaréh. — Vodstvo sklne poslati peticijo državnemu zboru za versko šolo z materinim učnim jezikom. V kratkem se bo objavila. Enako prošnjo razpošlje vsem načelníštvom podružnic. — Nekaj podpor se podeli. Nekaj drugih zadev se reši v zmislu prosilcev.

(Vabilo) k LXXIX. odborovi seji „Matice Slovenske“ v sredo, 14. marca 1888. l., ob 5. uri popoldne v „Matičini“ hiši na kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXVIII. odborovi seji. — 2. Naznanila predsedništva. — 3. Poročilo odseka: a) gospodarskega, b) književnega. — 4. Poročilo tajnikovo. — 5. Razgovor o občnem zboru in posamezni nasveti.

(Izredni občni zbor) pisateljskega društva bo jutri ob 8. uri zvečer. Točka dnevnega reda je imenovanje častnega člana. Po zboru je zabavni večer.

(Prazne besede.) Zopet moramo še-le iz tujine izvedeti, kaj naši Nemci med nami počno. Že 15. febr. t. l. smo poročali, kako bahasto je tukajšnja „kranjska nemška učiteljska zveza“ naznanjala svoj junaški čin pred svetom, ko je na predlog „schulvereinsko-protestantskega“ učitelja Uhla po robu se postavila Liechtensteinovemu šolskemu načrtu, kakor da bi vse učiteljstvo kranjsko stalo pod njenim praporom. Danes pa nam poroča prijatelj iz tujine o prvaku kranjskih Nemcev, g. Dežmanu, kako je v zadnjem občnem zboru „konstitucijskega društva“ v ljubljanski kazini (bržkone v petek 2. t. m. Op. Vr.) mahal po gg. katehetih, rekoč: „da slabega napredka pri učencih v krščanskem nauku ni nihče drugi vzrok, kakor katehetje sami, ker se še vedno držé duha uničevalne metode, po kateri se morajo učenci reči na pamet učiti, katerih niti ne razumejo; dalje pa tudi, ker se le bolj površno brigajo za določene jim ure v krščanskem nauku in to posebno po kmetih (g. Dežman, ali po mestih tudi?). Večina slovenske duhovščine na Kranjskem“, pravi starosta naših Nemcev, „so Rusijani ter se od svojih prednikov, ki so bili pred 20 in 30 leti, na svojo škodo bistveno razločujejo.“ — Gospod, ali ni to vendar malo predebelo, s čimur kratkočasite svoje — pohlevne nemške poslušalce ter udrihate po tistih ne-navzočih, ki ničesa družega niso zakrivali, kakor da ne morejo z vami več biti istega duha, ker ste se

izneverili svoji slovenski materi? Ali bi Vam ne prihajala vročina, ko bi dokazati morali pred svetom, kar ste v svoji nepremišljenosti ali celó strasti izrekli v krogu svojih somišljenikov? Toda mi se vašemu početju prav nič ne čudimo. Kaj je slovenskemu narodu še svetega in dragega, da bi gosp. Dežman ne bil že obilil s svojim žolčem?

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Krškem) ima v nedeljo 11. t. m. ob 4. uri popoldne v sobi „bralnega društva“ (pri gosp. Gregoriču) občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Račun lanskega leta. — 2. Volitev odbora. — 3. Nasveti. — Vse p. n. družabnike vljudno vabi odbor.

(Vabilo k društveni besedi), ki jo priredi národna čitalnica ljubljanska v nedeljo 11. t. m. v društvenih zgornjih prostorih. Vspored: 1. Fr. Gerbič: „Solzice“, andante lamentoso: igra orkester. 2. dr. G. Ipavc: „Lahko noč“, poje mešan zbor. 3. Fr. Gerbič: „Mojemu rodu“, poje moški zbor. 5. a) J. Svendsen: „Romanca“; b) M. Hause: „Ogerska“ za gosli s spremljevanjem na glasoviru: igrata gg. Wagner in pl. Ohm-Janušowsky. 5. Želenski: „Lovska“, moški zbor s spremljevanjem rogov in glasovira. 6. J. Haydn: „Milostljivo bodi nebo“, mešan zbor s samospeli. 7. Beriot: „Scene de Ballet“, za gosli s spremljevanjem glasovira: igrata gg. Wagner in Ohm-Janušowsky. 8. Iv. pl. Zajc: „Dolazak Hrvata“, velika glasbena slika za moški zbor s samospeli in orkestrom. Pristop k tej besedi je dovoljen izključljivo le čč. p. n. društvenikom. Začetek ob polosmi uri zvečer.

Odbor.

(Osepnice.) Dné 6. t. m. je zbolela 1 ženska. Ozdraveli so: 3 moški, 2 ženski in 3 otroci. Umrl nihče. Bolnih je ostalo 81 oseb.

(Nemškega „Schulvereina“ ljubljanska skupina) je imela dné 3. t. m. svoj občni zbor, kateremu je predsedoval trgovec g. Maurer. Člane ima 404, ki so zložili 505 gl. Na darovih so nabrali 235 gl. 68 kr., skupaj 740 gl. 68 kr. Odkar skupina životari, nabrala je za ponemčevanje slovenskih otrok 4087 gl. 9 kr. V nemški „Kindergarten“ tega društva zahaja povprečno na dan po osemdeset otrok, ki večinoma niti nemški ne znajo. Za ta ponemčevalni zavod nabrala se je od raznih strani svota 3066 gl. 59 kr., od tega se je izdalo 1188 gold. 22 kr. V začetku letošnjega šolskega leta vstopilo je 82% otrok iz „Kindergarten“ v nemške šole, lansko leto pa le 77%, torej gre ponemčevanje že prav lepo v cvetje. Učencev na štirirazredni „schulvereinski“ šoli ima društvo 173. Zaradi prepričlega prostora se je moral 68 otrokom sprejem odreči. Šolo bo treba razširiti na pet razredov in se bo v to svrhu izročila osrednjemu ravnateljstvu „v reichu“ in ravnateljstvu kranjske hranilnice spomenica za potrebne „groše“. Posebna zahvala se je izrekla učiteljem. Izvoljeni so v odbor gospodje: trgovec Maurer in profesor dr. Gartenauer, dalje profesor Linhart, uradnik Leo Zupančič, učitelj Uhl in Artur Mahr.

(Slovenska predstava) bode v soboto dné 10. marca t. l. Igralo se bode: „Gospa, ki je bila v Parizu“, veseloigra v treh dejanjih. Po gosp. pl. Moserju poslovenil Josip Gécelj. V začetku večera pa: „Sam ne vé kaj hoče“, gluma v enem dejanji. Poslovenil Andrejčkov Jože. Obe igri sta že po-zabljeni pri našem občinstvu, ker je minolo že štirinajst let, kar ste šli v deželnem gledališči raz desk. Sezona gre h koncu; vodstvo se nadeja, da naše občinstvo predstav, kar jih še bode, ne bo preziralo.

(Cesta cesarja Franca Josipa) napravila se bo ob južnem obrežji vrbskega jezera na Koroškem v spomin štiridesetletnice cesarjevega vladanja. Koroška hranilnica je imela zaradi tega v ponedeljek občni zbor ter dovolila za napravo ceste 40.000 gl.

(V cerkvi umrl.) V nedeljo 4. t. m. prišel je v Ptuj v slovensko cerkev prileten mož k sveti maši. Vsedel se je v klop, kjer je ves čas mirno sedel, ne da bi se bil le količkaj zganil. Ko so po sv. maši ljudje odhajali, zapazili so, da je mož med sv. mašo umrl. Srce mu je počilo.

(Vojaki graške posadke) imajo priliko svoje verske dolžnosti vzorno izvrševati. Vsako nedeljo imajo nekateri oddelki službo božjo v cerkvi usmiljenih bratov. Ob torkih in petkih imajo postne pridige in litanije. Posamezni oddelki so sestavljeni po narodnosti. Pustno nedeljo je vojaški duhovnik bral oddelku Slovencev vojaški pastirski list v slovenščini. Ta je edini kraj v Gradci, kjer se čuje beseda božja v slovenščini.

Telegrami.

Dunaj, 8. marca. Po uradni [poizvedbi] bilo je pri včerajšnjem požaru v notranjem mestu rešenih vseh osemdeset oseb. Sedem oseb je ranjenih.

Berolin, 8. marca. Pravijo, da bo kmalu odpotoval prestolonaslednik v Nemčijo. Zadnji bulletin javlja: Cesar je imel jako nemirno noč ter se čuti zelo slabega. Državni zakonik in zbirka postav objavljata cesarski ukaz z dne 17. novembra 1887, ki nalaga princu Viljemu nadomestovanje cesarja in kralja v vseh tekočih vladnih opravilih.

San Remo, 7. marca. Prestolonaslednik je imel prav dobro noč, čutil se je krepkejšega, bil je jako dobre volje ter je s slastjo zajuterkoval. Kašelj ni bruhanje sta se zmanjšala.

Sofija, 7. marca. Dobro poučeni krogi trdijo, da vlada ne bo hitela z odgovorom na brzojav velikega vezirja o nepostavnosti princa Koburškega; tako sporočilo se je pričakovalo ter je Vulkovič že naznanil v Carjigradu začasni odgovor. Došli brzojav velikega vezirja ni povzročil nobenih skrbi.

Zahvala.

Neimenovan blag dobrotnik dopisal je slavnemu župniškemu uradu v Slavini sedem goldinarjev za l. 1886 po požaru ponesrečene siromake v Kuteževem. Ondotni preč. gosp. Janez Sajovic poslal je ta znesek podpisanemu, da ga razdelim med ponesrečence.

V imenu obdarovanih in lastnem se preblagemu, nepoznanemu dobrotniku za milodar presrečno zahvaljujem. Dobrotljivi Bog povrni tisočero! — Neimenovana blaga duša je poslala te dni iz Dinjana (Dignano) v Istri pet goldinarjev, polovico za pogorelce, polovico za novi zvon. Tudi za ta milodar zakličem iz dnu srca: „Deus optimus retribuat septuagies septies“.

V Podgrajah, dne 27. februarja 1888.

Štefan Jenko,
vikarij.

Umrli so:

5. marca. Ana Bizjak, krojačeva žena, 21 let, Ulice na Grad št. 7, jetika.

6. marca. Marija Viragh, uradnikova žena, 34 let, Križevniške ulice št. 10, jetika. — Ursula Fiala, uradnega sluge hči, 2 $\frac{1}{4}$ leta, Krakovske ulice št. 27, božjast.

7. marca. Luka Sušnik, umirovljeni učitelj, 85 let, Kolesijske ulice št. 1, Marasmus.

V bolnišnici:

4. marca. Lenka Mravlje, gostija 68 let, Marasmus. — Miha Eržen, delavec, 58 let, otrpnenje pljuč. — Andrej Gostiša, gosteč, 72 let, po naključni poškodbi.

6. marca. Lorene Vagaja, molar, 69 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	741.5	-11.2	brezv. št.	megla	
7. 2. u. pop.	740.7	4.6	sr. jzap.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	741.5	1.8	sl. zap.	oblačno	

Zjutraj megla, potem jasno, popoldne južno, zvečer pa oblačno. Srednja temperatura -1.6° C., oziroma za 4.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 05 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	78 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	92 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	866 „ — „
Kreditne akcije	264 „ 75 „
London	127 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 65 „
Cesarski cekini	6 „ — „
Nemške marke	62 „ 45 „

Tržne cene

dne 7. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 85	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 06	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	3 74	Jajce, jedno	— 2
Oves,	2 44	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4 22	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso,	3 74	Telečje	— 50
Koruza,	5 36	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 67	Koštranovo	— 36
Leča,	12 —	Pišanec	— 45
Grah,	13 —	Golob	— 20
Fizol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2 67
Maslo, kgr.	1 —	Slama,	2 32
Mast,	— 66	Drva trda, 4 mtr.	7 50
Špeh svež,	— 60	„ mehka, „	4 50

Izdajatelj: Jožef Jerič.

Tužnega srca naznanjamo prečastiti duhovščini, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bog vsegamogočni našega preljubega očeta

Matijo Ozbič-a,

podobarja in umetnega marmorirarja,

v sredo ob 8. uri zvečer v 60. letu njegove starosti, previdenega večkrat s sv. zakramenti za umirajoče po dolgej bolezni v boljše življenje poklical.

Truplo nepozabnega očeta bode v petek ob 5. uri popoldne na pokopališče k večnemu počitku preneseno in pokopano.

Dražega ranjkega priporočamo v blag spomin in molitev.

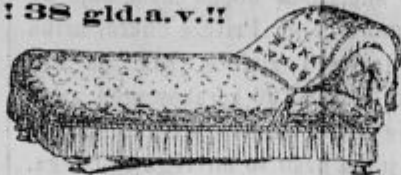
Kamnik, 7. marca 1888.

Franc, Matija,
sinova.

Marija, Josipina,
hčere.

OTOMANE,

!! 38 gl.d.a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popolno posamentirjo, to je s čopiči in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. av. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3,
(pod mestnim trgom).

Uzorec blaga resnim kupcem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franco na zahtevanje.

MARIJANA RUPNIK,

izdelovalka umetnih cvetlic,

na sv. Petra cesti v Ljubljani

šte. 13. v prvem nadstropji,

se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in vsem dobrotnikom za izdelovanje vsakovrstnih cvetlic, kakor: šopkov, vencev za altare in bandera itd. Ravno tako nareja tudi popolne oprave pri novih mašah in enakih slovesnostih, vse po primerni ceni.

Tudi vnanja naročila se točno in natančno izvršujejo.

(5)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč:

Monstranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

➡ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto. ➡

(13)

➡ Staro orodje za popravo naj mi blagovolijo čč. gg. naročniki, pošiljati nefrankovano. ➡

Slomškovih zbranih spisov

IV. knjiga: različno blago,

(I. del: „Šola in odgoja“ str. 180; II. del: „narodna politika in narodno gospodarstvo“ str. 183—354; III. del: „razna poučna tvarina“ str. 357—428 dobiva se izvod po 1 gl. pri izdajatelju: Mih. Lendovšku, župniku v Makolah (Maxau b. Pöltschach); III. knjiga, životopisi, str. 397 pa po 70 kr. Po ravno isti ceni tudi po vseh slovenskih bukvarnah! Prva in druga knjiga ste pošli; Val. Orožnovih pesni je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr.

Pete knjige: „Slomškovi „pastirski listi“ ni mōči izdajati, dokler za III. in IV. tiskovni stroški niso poravnani.

(1)

Dvanajst Večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

Izdal in založil
dr. Anton Mahnič,
profesor bogoslovja.

Cena 70 kr. s poštnino 75 kr.

(7)

Naprodaj v „Katoliški Bukvarni“.

Leopold Tratnik,

izdelovatelj cerkvene posode itd.,

(7) Ljubljana,

sv. Petra cesta št. 27.

Zahvaljujem se prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom za veliko zaupanje in naročila, odkar imam svojo sedanjo delavnico, ter prosim, da mi ohranijo to zaupanje in me v prihodnje podpirajo z naročili umetno izdelanih cerkvenih posod itd. (Moja dosedanja dela spričujejo najboljše o moji sposobnosti.) Po naročilu izdelujem najfineje zlate in srebrne, cizelovane posode: kelihe, ciborije, monstrance itd. Iz bronca ali bakra: lustre, svečnike, svetilnice, kandelabre za velikonočne sveče v raznih slogih in velikostih, na zahtevanje tudi po predloženih obrisih. Prevzamam tudi naročila na masne table, posodice za sv. olje in krstno pripravo, prav priročne obhajilne svetiljke, križe za bandera, altarje in sobe, kadilnice in aspergile iz najboljše bele kovine. Strelovode izdelujem po najnovejših skušnjah. Zadovolil bom vsacega naročnika, bodisi da je delo prepuščeno mojemu okusu, bodisi da se mi je predložil načrt. Izdelujem po najnižjih cenah vsa kovinska cerkvena orodja, koja na željo tudi pozlatim, posrebrim ali naravno politujem (natur-polirt), ter jamčim posebno za stalno pozlačenje in posrebrjenje.

Staro orodje jemljem v popravo.

➡ Na željo pošiljam načrte in fotografije že izdelanih predmetov. ➡

Marijacejske kapljice za želodec,
izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajenji želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodeci), želodčnem krču, zaprtju, preobloženji želodca z jedili ali pijacami, boleznih vsled glist, boleznih na vrani in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 35 kr., dvojni steklenici 60 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar Karol Brady, Kremenžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi, koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rudeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremenžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — Postojina: lek. Fr. Baccareich, — Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Črnomelj: lek. J. Blažek.

(7)

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

➡ Cenike na zahtevanje. ➡

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.